

Gensyn til Idelfernes Størrelse og Varrighed osv. ere undergaaede betydelige Omkostninger. Vel har man forsøgt paa Islands Begne at opstille Fordringer, som man betegner som Retskrav, og hvis disse vare begrundede, da vilde den danske Lovgivningsmagt ganske vist ikke have frie Hænder, men være bunden til at anerkende og opfylde dem. Men man behøver ingen dybtgaaende Undersøgelse af disse Regningskrav og deres Begrundelse for at indsee, at selv om fuldstændigt og paalideligt Materiale til Afregninger og Opgjørelser var til Raadighed, vilde de i denne Sag ikke kunne faae nogen Indflydelse. Det er retlig ligegyldigt, om det var rigtigt eller urigtigt, at man i sit Tid paa Island — ganske som i Danmark — har afhændet en Deel offentlige Eiendomme, og det er nærværende Sag uvedkommende, om disse Indtægter ere anvendte til Islands Bedste eller til almindelige Statsformaal eller til Nytte; thi i hvert Tilfælde er det den lovlige Regjering, som har foretaget disse Handlinger, og ligesaa vist det er, at, hvad der er gjort, det er gjort, ligesaa klart er det, at den nærværende Slægt ikke er ansvarlig for de Grundsætninger, tidligere Regjeringer have fulgt, og at de forskjellige Dele af et Rige ikke paa de af deres fælles Regjering begaaede Feil kunne bygge Erstatningskrav paa hinanden. Saadanne Følger af Fortidens Feil bære alle Lande, ligesom vore Efterkommere ville komme til at bære Følgerne af vore Feil, men dem maa Enhver, paa hvem de ere faldne, søge at bære og at forvinde, som han bedst kan. Hvor urimeligt det er at ville reise saadanne Erstatningskrav paa den danske Statskasse og de danske Skatteydere for, hvad tidligere Regjeringer i deres Styrelse kunne have forsømt eller forseet paa Island — ganske som i Danmark — det burde især være indlysende for alle dem, som mene, at Island altid har været selvstændigt, eller som i alt Fald hævde, at det ikke var Kongen af Danmark, men Kongen af Norge, Island var underlagt indtil Kiølsfreden, som er yngre end de Regjeringshandling, over hvilke man klager. Hvad Islænderne i Fortiden kunne have tabt derved, at de manglede Handelsfrihed, det maa de see at indvinde ved retteligen at be-

nytte den, de nu have, og tilfredsstillere den dem ikke, maae de søge at faae den udvidet. Ere de offentlige Indtægter formindskede derved, at en Deel af Statens eller Kirkens Gods er afhændet, saa er det jo til Islænderne, det er solgt, og — forsaavidt man har lagt Vægt paa, at det er solgt for urimelig lave Priser — tildeels blevet ffænket. Det er saaledes kommet Befolkningen tilgode, at disse Eiendomme fra den døde Haand ere gaaede over til Selveiendom, og det er ved en forstandig og kraftig Benyttelse af den derved vundne frie Raadighed, at Erstatningen af de offentlige Indtægter maa tilveiebringes gennem forøgede Skatter. Derimod er det en Selvfølge, at, hvad der af de offentlige Eiendomme endnu er i Behold, og de Tilgodehavender, der hidrøre fra uberigtigede Kjøbesummer for de solgte Eiendomme, og de særlige islandske Fonds bør tilhøre Island. Det bemærkes, at efter Justitsministeriets Meddelelse ere disse Fonds — foruden en Capital af 6,700 Rd., hvis Renter ere bestemte til Forbedring af nogle smaa Præstekald, og et Legat af 31,000 Rd. til Opdragelse af fattige Børn — den Understøttelsesfond, som ifølge Resolution af 25de Juli 1844 er opgjort til 28,165 Rd. 24 s, men hvoraf der efter forskjellige Anvendelser er i Behold en Capital af 14,200 Rd., og den saakaldte Vægefond, som eier 4 forhenværende Kongsgaarde og en Capital af 56,067 Rd. 7 s; hvis Indtægter tilligemed nogle dertil henlagte Afgifter anvendes til Bedste for Vægevesenet. Disse Fonds, Tilgodehavender og offentlige Eiendomme ere selvfølgelig islandske Activer. Men Skiftet kan i dette, som i alle lignende Forhold, ikke have nogen anden Grundvold end den nuværende Status, og hvor megen historisk Interesse de Granfæninger, man har anstillet over Fortidens Forhold, end kunne have, kan man dog ikke paa dem begrunde noget Retskrav. Derimod kunne disse Undersøgelser tjene til at vise, at den tidligere Tids Misregjering har rammet Island haardere end Danmark, og da dette ialtsald bedre har forvundet dens Følger, saa kunne de styrke den Gikjendelse, at, om Danmark end ikke skylder Island Penge, saa har det dog stor Opfordring til i Gjer-